

FOTO: JIŘÍ KREJČÍK

OTÁZKY PRO PAULA GLASERA,
NIZOZEMSKÉHO SPISOVATELE

Tanec o přežití

Paul GLASER, rodák z nizozemského Maastrichtu, od dětství vychovávaný jako katolík, objevil během návštěvy Osvětimi mezi vystavenými exponáty kufr se svým jménem pocházející z Nizozemska. Jméno Glaser není v Nizozemsku příliš běžné, a tak, když ho kolega z Rakouska upozornil, že jde naopak o časté rakouské příjmení lidí židovského původu, začal po historii své rodiny pátrat. Navzdory tomu, že mu otec židovské předky razantně popíral, odhalil postupně neuvěřitelný příběh otcovy sestry, tety Roosje, úspěšné židovské učitelky tance a napsal o ní knihu *Tanec s nepřítelem* s podtitulem *Válečné tajemství méj rodiny*. Kniha byla od svého vydání v Nizozemsku v roce 2010 přeložena už v takřka dvou desítkách zemí včetně Spojených států amerických, Brazílie, Francie, Číny, Ruska, Itálie, Velké Británie a dalších. U nás ji vydalo nakladatelství Stanislav Juhaňák – TRITON v překladu Jany Červenkové a Lenky Strnadové a autor v Praze svou knihu uvedl.

Svůj židovský původ jste objevil až v dospělém věku a na základě usilovného pátrání. Co se ve vás přitom odehrávalo?

Bylo to dost šokující zjištění. Hlavně proto, že jsem nechápal, proč mi otec přes opakované pokusy si o všem promluvit můj původ zatajoval. Musel jsem dokonce použít lsti a jít za babičkou s tím, že otec mi o našich židovských kořenech už vyprávěl. Teprve potom mi to babička prozradila. Byl jsem jako skoro všichni v jižní části Nizozemí kolem Limburgu vychováván tradičně katolicky a nikdy o jiných rodinných kořenech, lépe řečeno o kořenech vůbec, neuvažoval. Až v dospělosti jsem občas, ale opravdu velmi zřídka, narážel na náznaky, že bychom mohli mít v otcově linii nějaké vzdálené židovské

předky. Otec ale o minulosti důsledně odmítal mluvit. Ostatně odmítá o tom mluvit dodnes. Vypáčil jsem z něj pouze konstatování: „Chlapče, je to tajemství, tak ať to tajemstvím zůstane. Dřív nebo později to, že jsi Žid, někdo proti tobě použije.“

Jak jste si tu neochotu mluvit o minulosti vysvětloval? Možná to v generaci přeživších holocaust zase není tak neobvyklé?

Někteří lidé potlačují pocity vůbec – z mnoha důvodů. Nejčastěji proto, že je to pro ně bolestné. Můj otec se dohodl s mou matkou, že generaci, která přijde po nich, uchrání od příběhů holocaustu i od židovského původu. Bylo to pro mě nepochopitelné. Jiní otcové a matky se ale třeba rozhodli jinak. Nemyslím si, že je to úplně generační záležitost.

Zeptal jsem se tety Roosje přímo: Jaks mohla spát s esesákem, jaks to mohla udělat? Dala mi odpověď, kterou jsem nečekal, ale teď už jí rozumím.

V čem se poznání o nové identitě promítlo do vašeho života?

Musím říct, že jsem se po počátečním šoku začal cítit velmi obohacen. Katolické hodnoty a tradice jsou stále mou součástí, ale navíc k tomu všemu přibýly hodnoty nové. V Nizozemí mnoho Židů nežije, ale když přijedete do New Yorku, kde je jich milion a půl, a jsou velmi dobře organizovaní, mají své komunity a poměrně snadno vás

mezi sebe přijmou, tak se cítíte dobře. Byl jsem překvapen, jak blízký je mi třeba židovský humor, kosmopolitní orientace, vztahování se ke stejným hudebním a jiným stylům, to všechno mi bylo hned velmi příjemné. Já, který jako katolík do kostela často nechodil, si teď na návštěvu synagogy udělám času mnohem víc. Asi to souvisí s tím, že jsem své rodinné kořeny objevoval dlouho a postupně. Trvalo mi celých dvacet let, než jsem zjistil, že moje tetička Roosje, sestra mého otce, o níž

Dagmar SEDLICKÁ

Česká obálka knihy Paula Glasera *Tanec s nepřítelem*

Pokračování na straně II